Що необхідно зробити, щоб усиновити дитину?

За статистичними даними, щорічно в Україні з'являється близько 8 тис. дітей-сиріт та дітей без батьківського піклування. Причини цьому різні: смерть батьків, складні матеріальні обставини батьків, вживання алкоголю і наркотиків, жорстоке ставлення до дітей. Звісно, найкращим рішенням для дитини є збереження її біологічної сім'ї. Проте, якщо це неможливо, згідно з українським законодавством, усиновлення дітей є пріоритетною формою влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Що таке усиновлення дитини?

Усиновленням є прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах дочки чи сина, що здійснене на підставі рішення суду, крім випадку, передбаченого ст. 282 Сімейного кодексу України, а саме, усиновлення дитини, яка є громадянином України, але проживає за межами України.

Увага! Важливим у цій ситуації є розірвані стосунки дитини з батьками ЮРИДИЧНО.

Хто підлягає усиновленню?

Усиновленню підлягають тільки ті діти, яким офіційно надано статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування.

Статус дитини-сироти надається дітям, у яких померли або загинули батьки, що підтверджується свідоцтвом про смерть кожного з них.

Статус дитини, позбавленої батьківського піклування, надається дітям батьки якої:

- позбавлені батьківських прав, визнані безвісно відсутніми або недієздатними – на підставі рішення суду;
- оголошені померлими – свідоцтва про смерть батьків, виданого органами державної реєстрації актів цивільного стану на підставі рішення суду;
- батьки яких відбувають покарання в місцях позбавлення волі, що підтверджується вироком суду;
- батьки яких перебувають під вартою на час слідства, що підтверджується постановою суду;
- батьки яких знаходяться у розшуку органами внутрішніх справ,пов'язаному з ухиленням від сплати аліментів, що підтверджується ухвалою суду або довідкою органів внутрішніх справ про розшук батьків та відсутність відомостей про їх місцезнаходження;
- у зв'язку з тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, що підтверджується висновком медико-соціальної експертної комісії.

Хто може бути усиновлювачем?

Згідно ст. 211 Сімейного Кодексу Українуусиновлювачем дитини може бути:

- дієздатна особа віком не молодша двадцяти одного року, за винятком, коли усиновлювач є родичем дитини;
- усиновлювачем може бути особа, що старша за дитину, яку вона бажає усиновити, не менш як на п'ятнадцять років. У разі усиновлення повнолітньої особи різниця у віці не може бути меншою, ніж вісімнадцять років.

- подружжя;

- особи, які проживають однією сім'єю за рішенням суду щодо усиновлення ними дитини;

- якщо дитина має лише матір, вона може бути усиновлена чоловіком, з яким її мати перебуває у шлюбі;

- якщо дитина має лише батька, вона не може бути усиновлена жінкою, з якою він перебуває у шлюбі;

- якщо дитина має лише матір або лише батька, які у зв'язку з усиновленням втрачають правовий зв'язок з нею, усиновлювачем дитини може бути один чоловік або одна жінка. *Важливо!* Переважне право на усиновлення дитини має подружжя.

З якого віку може бути усиновлена дитина?

Усиновити можна дитину у віці від 2 місяців до 18 років. У виняткових випадках (за рішенням суду) може бути усиновлений і повнолітній, який є сиротою або позбавлений батьківського піклування до досягнення ним 18 років (ч. 2 ст. 208 Сімейного кодексу).

Що необхідно зробити, щоб усиновити дитину?

Крок 1. Звернутися з письмовою заявою про взяття на облік кандидатів в усиновлювачі до служби у справах дітей за місцем свого проживання та зібрати документи. Разом із заявою подаються такі документи:

- копія паспорта;

- довідка про заробітну плату за останні 6 місяців або копія декларації про доходи за попередній календарний рік, засвідчена органом Державної Фіскальної Служби;

- копія свідоцтва про шлюб (якщо заявники перебувають у шлюбі);

- висновок про стан здоров'я кожного заявника;

- засвідчена нотаріально письмова згода 2-го з подружжя на усиновлення дитини (у разі усиновлення одним з подружжя), якщо інше не передбачено законодавством;

- довідка про наявність чи відсутність судимості для кожного заявника, видана органом внутрішніх справ за місцем проживання заявника;

- копія документа, що підтверджує право власності або користування житловим приміщенням.

- довідка про проходження курсу підготовки з питань виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, з рекомендаціями щодо кількості, віку та стану здоров'я дітей, яких може усиновити заявник, за формою, затвердженою Мінсоцполітики. У разі коли громадяни України, які бажають усиновити дитину, є її родичами, опікунами, піклувальниками, прийомними батьками чи батьками-вихователями, така довідка не подається.

10 липня 2019 року Уряд прийняв постанову № 603 „Про внесення змін до Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей". Нормами цієї постанови передбачено введення обов'язкової

підготовки для громадян України, які виявили бажання усиновити дитину-сироту, дитину, позбавлену батьківського піклування.

Крок 2. Очікувати результатів перевірки поданих документів. Після отримання заяви та документів служба у справах дітей протягом 10-ти робочих днів:

- перевіряє документи на відповідність вимогам законодавства;
- проводить бесіду із заявниками;
- складає акт обстеження житлово-побутових умов заявників;
- розглядає питання про можливість заявників бути усиновлювачами та готує відповідний висновок і в разі надання позитивного висновку ставить заявників на облік кандидатів в усиновлювачі.

Облік дітей, які можуть бути усиновлені, здійснюється службами у справах дітей за місцем походження дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування.

Крок 3. Звернення до суду.

Відповідно до ст. 310 ЦПК України, заява про усиновлення дитини або повнолітньої особи, яка не має матері, батька або була позбавлена їхнього піклування, подається до суду за місцем їх проживання.

Після отримання висновку заявники звертаються до місцевого суду із позовною заявою про усиновлення із доданими до неї документами:

- копії паспорту;
- копії свідоцтва про одруження;
- копії свідоцтва про народження дитини;
- характеристика на заявника з місця роботи;
- довідка про доходи;
- характеристика на дитину з навчального закладу;
- висновок служби у справах дітей про можливість бути усиновлювачем;
- довідка про відсутність судимостей;
- довідка про стан здоров’я;
- довідка про реєстрацію за місцем проживання;
- квитанція про сплату судового збору 0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- копії заяв.

Усиновлювач зобов'язаний особисто забрати дитину з місця її проживання після пред'явлення копії рішення суду про усиновлення у присутності представника служби у справах дітей.

Державна підтримка сімей, які усиновили дитину

Особа, яка усиновила дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування, має право:

- на отримання одноразової оплачуваної відпустки тривалістю 56 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів після набрання законної сили рішенням про усиновлення дитини (при усиновленні дитини віком старше трьох років);

- на грошову допомогу при усиновленні дитини у розмірі як при народженні першої дитини, зокрема це 41280 гривень. У разі усиновлення двох і більше дітей допомога надається на кожну дитину.